

LLWYDDO'N
LLEOL 2050

YMGARTREFU YN ARFOR

ARFOR
CREU GWAITH - CEFNOGI'R IAITH

Ariennir gan
Lywodraeth Cymru
Funded by
Welsh Government

BETH YW ARFOR?

Sefydlwyd ARFOR yn wreiddiol yn 2019 fel prosiect i weithio o blaid y Gymraeg yng nghadarnleoedd yr iaith yng ngogledd a gorllewin Cymru. Nod y cynllun yw sicrhau bod ffyniant a buddsoddiad economaidd yn helpu i rymuso cymunedau lle mae canrannau uchel o siaradwyr Cymraeg.

Dechreuwyd ARFOR 1 yn 2019 yn dilyn y cytundeb cyllideb rhwng Llywodraeth Cymru a Phlaid Cymru. Gwelodd cam cyntaf y prosiect fuddsoddiad o £2 filiwn yn cael ei ddarparu i Gynghorau Sir Gâr, Ceredigion, Gwynedd ac Ynys Môn.

Nod y rhaglen oedd dechrau edrych ar ymyraethau economaidd yng nghadarnleoedd y Gymraeg drwy ariannu prosiectau arloesol oedd yn hybu ffyniant yn yr ardaloedd hyn. Darparwyd cymorth ariannol i gefnogi busnesau a sefydliadau, rhoddwyd cefnogaeth mentora i bobl ifanc drwy Llwyddo'n Lleol 2050, rhoddwyd cymorth ariannol i fusnesau allu prynu offer newydd a chefnogwyd grwpiau i sefydlu mentrau cymdeithasol gyda'r nod o warchod eu hadnoddau lleol allweddol.

Derbyniodd 154 o fusnesau gymorth drwy'r rhaglen, crëwyd 238 o swyddi llawn amser ac 89 o swyddi rhan amser gyda 226 o swyddi pellach yn cael eu gwarchod o fewn y rhanbarth o ganlyniad i'r rhaglen yn y cyfnod hyd at fis Mawrth 2021.

Yn dilyn llwyddiant rhan gyntaf y prosiect, ac fel rhan o'r Cytundeb Cydweithio rhwng Llywodraeth Cymru a Phlaid Cymru, cyhoeddwyd ym mis Hydref 2022 y byddai rhaglen ARFOR yn derbyn buddsoddiad pellach o £11 miliwn tan ddiwedd mis Mawrth 2025. Roedd sefydlu ARFOR 2 yn cynrychioli ehangu sylweddol ar y prosiect gwreiddiol, gyda'r nod o barhau â'r gwaith dysgu ac arloesi oedd wrth wraidd y cymal cyntaf.

Yn greiddiol i'r gwaith mae 4 amcan strategol:

- 1. Creu cyfleoedd** i bobl a theuluoedd ifanc o dan 35 mlwydd oed i aros neu ddychwelyd i'w cymunedau cynhenid, gan eu cefnogi i lwyddo yn eu hardaloedd lleol drwy ddilyn mentrau newydd a datblygu gyrfaoedd iddynt gael sicrhau bywoliaeth sy'n cyd-fynd â'u huchelgeisiau.
- 2. Creu cymunedau mentrus** o fewn rhanbarth ARFOR drwy gefnogi mentrau busnes a chymunedol sy'n ceisio cadw a chynyddu cyfoeth lleol gan eu hysgogi i fanteisio ar adnoddau, hunaniaeth a nodweddion unigryw eu hardaloedd lleol er mwyn gwneud hyn.
- 3. Cynyddu'r budd a geir o weithgarwch** y prosiect drwy sicrhau cydweithio cyson a pharhaus. Yn greiddiol i hyn mae'r egwyddorion o ddysgu drwy wneud ac o rannu arferion da o fewn cymunedau gan ehangu ac ymledu'r arferion hyn i ardaloedd eraill tra hefyd yn sicrhau bod unrhyw ymyraethau'n cael eu teilwra ar gyfer amgylchiadau lleol.
- 4. Cryfhau hunaniaeth cymunedau** sydd â dwysedd uchel o siaradwyr Cymraeg o ran canran drwy gefnogi, hybu a hyrwyddo defnydd a gwelededd y Gymraeg yn yr ardaloedd hyn. Elfen hanfodol o hyn yw pwysleisio balchder bro, naws am le a theyrngarwch lleol mewn cymunedau unigol tra hefyd yn helpu i ddangos y nodweddion, yr amodau a'r ffactorau sy'n gyffredin i'r rhanbarth cyfan.

Mae rhaglen ARFOR wedi ei rhannu'n 5 ffrwd gwaith sy'n cael eu cyflenwi gan ddarparwyr unigol drwy gytundeb.

Mae pob ffrwd yn canolbwyntio ar elfen wahanol o wireddu amcanion strategol ARFOR ac yn cynrychioli rhaglenni gwaith ag iddynt ffocws unigol ar ymyraethau penodol i gyflawni hyn:

- 1 LLWYDDO'N LLEOL:** Gweithio i godi ymwybyddiaeth o'r cyfleoedd sy'n bodoli yn ardal ARFOR a helpu i ddatblygu sgiliau pobl ifanc yno.
- 2 CYMUNEDAU MENTRUS:** Cronfa i'r Cynghorau Sir allu buddsoddi'n uniongyrchol i sicrhau twf economaidd a bod cyfalaf yn aros a chylchredeg o fewn yr ardal leol.
- 3 CRONFA HER:** Rhaglen grantiau sy'n caniatáu i sefydliadau, busnesau a grwpiau o unigolion ddod ynghyd i ddatrys rhai o'r heriau maen nhw'n eu hwynebu'n lleol.
- 4 BWRLWM:** Ffrwd hyrwyddo gweithgarwch ARFOR. Gweithio i hysbysu'r cyhoedd am yr hyn sy'n cael ei gyflawni fel rhan o'r rhaglen ac archwilio rhai o'i syniadau craidd.
- 5 MONITRO, GWERTHUSO A DYSGU:** Darparu adolygiadau o'r rhaglen yn ei chyfanrwydd ar ffurf adroddiadau, gweithio i ddatblygu seiliau academaidd a pholisi cyhoeddus y cynllun.

Paratowyd y ddogfen hon fel rhan o waith Llwyddo'n Lleol. Am fwy o wybodaeth ynghylch rhaglen ARFOR a'r gwaith sydd wedi ei gyflawni hyd yma yn rhan o'r prosiect, gallwch ddysgu mwy drwy ddilyn y dolenni isod:

GWYBODAETH GYFFREDINOL

TAI

Yr ystyriaeth bennaf wrth feddwl am symud i rywle newydd yw dod o hyd i rywle i fyw. Yma cewch wybodaeth am y cymorth sy'n berthnasol ar draws Cymru gyfan i'ch helpu chi gael tŷ.

Cymorth i brynu tŷ

Mae'r **dudalen tai ar wefan Llywodraeth Cymru** yn ffynhonnell ddefnyddiol iawn ar gyfer gwybodaeth am dai a chartrefi yng Nghymru. Yno gallwch ganfod y cymorth sydd ar gael i brynu a rhentu tai, a gwirio os ydych yn bodloni'r meini prawf ar gyfer y rhaglenni hyn. Wrth i chi ystyried eich cynlluniau i symud i ARFOR, mae'n werth edrych ar y gwahanol gyfleoedd sydd ar gael a'r cymorth yr ydych yn gymwys i'w dderbyn i chi gael deall pa opsiynau sydd ar gael i chi.

Mae rhaglenni **Cymorth i brynu cartref** Llywodraeth Cymru yn cynnig sawl rhaglen er mwyn cynorthwyo unigolion a theuluoedd i brynu cartref. Drwy'r rhaglenni hyn mae'r llywodraeth yn darparu cymorth ariannol i helpu pobl yng Nghymru i berchnogi eu cartref eu hunan, gyda'r cynlluniau wedi'u teilwra'n benodol i ddarparu cymorth i bobl mewn gwahanol amgylchiadau. Mae'r rhaglenni hyn yn cynnwys:

- Cynllun sy'n rhoi'r cyfle i brynu cyfran o gartref a thalu rhent ar y gyfran sy'n weddill.
- Cynllun sy'n darparu benthyciadau ecwiti a rennir ar gyfer cartrefi hyd at £300,000. Mae'r cynllun hwn ar gyfer pobl sy'n prynu cartref am y tro cyntaf ac yn symud tŷ ond mae rhaid iddynt gael blaendal sy'n 5% o werth yr eiddo.
- Cynllun sy'n darparu benthyciadau ecwiti o rhwng 30% a 50% ar gyfer y rheiny sy'n bodloni meini prawf penodol i brynu eiddo.

Mae modd ateb holiadur i weld pa un o'r cynlluniau perchnogi cartref uchod sy'n addas i chi **drwy ddilyn y ddolen hon**.

Ceir mwy o fanylion am sut mae'r rhain yn gweithredu mewn siroedd gwahanol ynghyd a chynlluniau sydd yn bodoli mewn gwahanol siroedd ynghyd â chynlluniau sy'n bodoli mewn siroedd penodol yn yr adrannau unigol.

Rhentu a thai cymdeithasol

I wneud cais am fathau eraill o lety, gan gynnwys cartrefi a ddarperi gan asiantaethau tai cymdeithasol a thai cyngor, **dilynwch y ddolen hon i wefan Llywodraeth Cymru**.

Gwnewch eich ymchwil!

Mae dod o hyd i dŷ i'w brynu neu rentu yn gallu bod yn broses heriol, yn enwedig os ydych yn byw ymhell i ffwrdd. Gwnewch yn siŵr eich bod yn gwneud eich ymchwil wrth i chi chwilota, gan ddefnyddio'r cyngor sydd ar gael ar y we o ffynonellau dibynadwy. Mae gwefannau fel Money Saving Expert yn gallu bod yn adnodd gwerthfawr iawn – **fel y canllaw hwn am y 50 peth i edrych allan amdano wrth brynu tŷ**.

SWYDDI A CHYFLEOEDD GWAITH

Rhan hanfodol o symud yw dod o hyd i waith, mae'r rhan hon yn edrych ar y gwasanaethau sydd ar gael i chi i'ch helpu chi ffeindio'r swydd iawn.

Mae amrywiaeth o wefannau swyddi sy'n darparu gwybodaeth ynghylch swyddi gwag yng Nghymru. Ynghyd a'r gwefannau sy'n hysbysebu swyddi ledled y DU, mae safleoedd sy'n arbenigo wrth hysbysebu swyddi sydd wedi eu lleoli yng Nghymru ac sy'n aml â'r Gymraeg yn rhan hanfodol neu ddymunol ohonynt. Ymhlith y gwefannau hyn mae:

Mae'r gwefannau hyn yn ddefnyddiol iawn os ydych yn awyddus i weithio drwy gyfrwng y Gymraeg yn y sector cyhoeddus neu'r trydydd sector, ond mae cyfleoedd yn y sector preifat yn cael eu rhestru'n aml hefyd. Cofiwch fod nifer o swyddi bellach yn caniatáu gweithio o bell, neu swyddi hybrid sy'n rhannu amser

rhwng y swyddfa a'r cartref, ac felly nid oes o reidrwydd angen i chi gyfyngu eich chwilota i swyddi wedi'u lleoli yn ardaloedd ARFOR yn unig. Mae'r gwefannau hyn yn cael eu diweddarau'n aml, ac mae'n werth cadw golwg cyson arnynt i weld os oes yna swydd sy'n apelio ac yn cyd-fynd â'ch cryfderau yno. Mae nifer o'r gwefannau hyn yn cylchredeg cylchlythyr sydd â gwybodaeth am y swyddi diweddaraf sydd wedi eu rhestru – gall hyn fod yn ffordd dda o gadw golwg ar unrhyw swyddi sydd ar gael.

Am restr ehangach o wefannau swyddi, **dilynwch y ddolen hon i wefan Gyrfu Cymru.**

Prentisiaethau

Gallwch ganfod trosolwg manwl o faes prentisiaethau **drwy ddilyn y ddolen hon i wefan Llywodraeth Cymru**. I ddysgu mwy am brentisiaethau, y gwahanol fathau sydd ar gael ac ym mhle, **dilynwch y ddolen hon i wefan Gyrfu Cymru**.

Gallwch hefyd ganfod prentisiaeth wag yn eich ardal **drwy ddefnyddio teclyn chwilio Llywodraeth Cymru**.

Ar wefan Gyrfu Cymru, sy'n cael ei rhedeg gan Lywodraeth Cymru, mae canllawiau ar sut i greu CV ac ysgrifennu ceisiadau swydd. Mae adran ar gyfer swyddi i raddedigion a chyngor ar sut i ganfod swyddi sydd heb eu hysbysebu. Mae'r rhain yn adnoddau hynod o ddefnyddiol, felly peidiwch â bod ofn pori drwyddynt!

Os oes gennych ymholiad penodol ynghylch eich gyrfu neu brentisiaeth, gallwch gysylltu â Gyrfu Cymru yn uniongyrchol drwy ffonio 0800 0284844 neu drwy e-bostio post@gyrfucymru.llyw.cymru.

Mae Cynllun Profi, sy'n cael ei redeg gan Llwyddo'n Lleol, yn helpu i ddatblygu a gwella sgiliau byd gwaith a chyflogadwyedd pobl ifanc yn ardaloedd ARFOR. Unwaith i chi gofrestru fel defnyddiwr ar y wefan, mae modd derbyn:

- **Cyngor ar gyfweiliadau**
- **Help i adnabod sgiliau byd gwaith**
- **Cyfarwyddyd wrth ddarganfod cyfleoedd byd gwaith**
- **Cymorth wrth greu CV a cheisio am swyddi**

Cymorth Busnes

Mae sawl corff sy'n gallu darparu cymorth wrth ddatblygu, sefydlu a thyfu eich busnes yng Nghymru. Os ydych yn rhedeg eich busnes eich hun neu'n ystyried gwneud, gall y dolenni isod fod o gymorth:

ADDYSG A GOFAL PLANT

Ysgolion

Mae modd canfod ysgolion lleol i'r ardal yr ydych yn bwriadu symud iddi drwy ddilyn **y ddolen hon i wefan 'Fy Ysgol Leol' Llywodraeth Cymru**. Gallwch hefyd ddefnyddio'r wefan i ganfod manylion cyswllt ysgolion unigol ynghyd ag adroddiadau Estyn.

Colegau a Phrifysgolion yn ARFOR

Am restr o golegau yng Nghymru dilynwch y ddolen hon **i wefan Gyrfa Cymru**.

I ganfod gwybodaeth am brifysgolion yn rhanbarth ARFOR a'r cyrsiau maent yn eu cynnig dilynwch y dolenni isod:

-
-
-

Gofal plant

Mae nifer o raglenni ar gael i deuluoedd sydd â phlant ifanc yng Nghymru sy'n rhoi cymorth gyda chostau byw a chostau gofal plant. Gall y ddarpariaeth hon amrywio o ardal i ardal ac mae modd defnyddio'r **Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd Lleol** i ganfod gwybodaeth am ofal plant yn eich ardal chi. Ceir mwy o wybodaeth am y sefyllfa ym mhob cyngor sir yn yr adrannau unigol. Dyma drosolwg o'r hyn sydd ar gael ar draws Cymru:

- **Cynnig Gofal Plant Cymru**: Mae Cynnig Gofal Plant Cymru yn darparu hyd at 30 awr o ofal plant am ddim yr wythnos i blant 3 a 4 mlwydd oed yng Nghymru. I ddysgu mwy ac i weld os ydych yn gymwys i wneud cais, **dilynwch y ddolen hon i wefan Llywodraeth Cymru**.

- **Credyd Cynhwysol**: Os ydych yn derbyn Credyd Cynhwysol gallwch hawlio hyd at 85% o gostau gofal plant yn ôl. Gall rhieni sy'n gweithio hefyd dderbyn cymorth tuag at gostau byw. I ddysgu mwy **dilynwch y ddolen hon**.
- **Gofal plant di-dreth**: Gall hyn helpu gyda chostau gofal plant. Darganfyddwch a ydych yn **gymwys i dderbyn cymorth yma**.
- **Cefnogaeth i fyfyrwyr**: Mae modd i fyfyrwyr israddedig dderbyn grant gofal plant. Gallwch fynd i wefan Cyllid Myfyrwyr Cymru i ddysgu mwy **ac i wirio os ydych chi'n gymwys**.
- **Credydau Gofal Plant ar gyfer Oedolion Penodedig**: Gall pobl sydd dros 16 hyd at oedran pensiwn y wladwriaeth wneud cais am Gredydau Yswiriant Gwladol os ydynt yn gofalu am blentyn o dan 12 oed. Gallwch ddysgu mwy **drwy ddilyn y ddolen hon**.
- **Rhaglen Dechrau'n Deg**: Mae rhaglen Dechrau'n Deg yn rhaglen sy'n helpu teuluoedd sydd â phlant o dan 4 mlwydd oed mewn ardaloedd difreintiedig yng Nghymru drwy ddarparu amryw o wasanaethau gofal ac iechyd. Mae eich cymhwysedd yn ddibynnol ar eich cod post. I ddysgu mwy am y rhaglen **dilynwch y ddolen hon**. Gallwch ddysgu mwy am sut mae rhaglen Dechrau'n Deg yn cael ei gweithredu ym mhob un o gynghorau sir ARFOR yn yr adrannau isod.

IECHYD A GOFAL

Mae modd cael trosolwg o'r gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol sydd ar gael yng Nghymru drwy **ymweld â gwefan Llywodraeth Cymru**. Mae tudalen '**Gwasanaethau yn agos atoch chi**' GIG Cymru yn adnodd hynod ddefnyddiol er mwyn canfod y gwasanaethau sydd ar gael yn eich ardal. Gallwch ei defnyddio i ganfod gwybodaeth am:

-
-
-
-

Ynghyd â'r ystod eang o wasanaethau eraill y mae'r GIG yn ei gynnig yng Nghymru.

Cofrestru gyda meddyg teulu

I gofrestru gyda meddyg teulu yng Nghymru mae angen llenwi a dychwelyd ffurflen GMS 1. Mae'r rhain ar gael yn uniongyrchol ar bapur o'r feddygfa yr ydych yn bwriadu ymuno â hi neu drwy ei gwefan. Gallwch ganfod mwy o wybodaeth am y broses **drwy ddilyn y ddolen hon i wefan GIG Cymru**.

Cofrestru gyda deintydd y GIG

Mae modd cofrestru gyda deintydd y GIG yng Nghymru drwy'r Porth Mynediad Deintyddol. Gallwch ddysgu mwy am hyn **drwy ddilyn y ddolen hon i wefan GIG Cymru**.

Anabledd Cymru

Anabledd Cymru yw cymdeithas genedlaethol Sefydliadau Pobl Anabl yng Nghymru, sy'n ymdrechu i sicrhau hawliau, cydraddoldeb ac annibyniaeth pobl anabl. Gallwch ddysgu mwy am y **cymorth sydd ar gael i bobl anabl drwy ddilyn y ddolen hon i'r wefan**.

Dewis Cymru

Mae Dewis Cymru yn gofrestr o'r gwasanaethau lleol a chenedlaethol sydd ar gael yng Nghymru. Os ydych yn chwilio am unrhyw wasanaeth penodol, mae hwn yn lle gwych i ddechrau ac yn adnodd pwerus iawn. Gallwch ddysgu mwy a dechrau edrych am yr hyn sydd ei angen arnoch **drwy ddilyn y ddolen hon**.

Cyngor ar Bopeth

Drwy **ddilyn y ddolen hon i wefan Cyngor ar Bopeth** (*Citizen's Advice*) gallwch ganfod gwybodaeth a chyngor ynghylch iechyd, budd-daliadau, gwaith, dyled ac arian a nifer o feysydd eraill hefyd.

Mwy nag iechyd a gofal

Mae'r gwefannau isod yn darparu gwybodaeth, cyngor a chymorth am iechyd a gofal ac ynghylch ystod o bynciau eraill.

DIGWYDDIADAU CYMDEITHASOL A'R IAITH GYMRAEG

Dysgu Cymraeg

Os ydych chi neu rywun ar eich aelwyd eisiau dysgu neu wella eich sgiliau Cymraeg, mae nifer o wasanaethau a chyrsgau ar gael i helpu.

Cyrsgau **Dysgu Cymraeg** yw'r cyrsgau safonol cenedlaethol ar gyfer dysgu'r iaith. Mae cyrsgau ar gael i bob gallu, ac fe allwch ganfod cyrsgau lleol **drwy ddilyn y ddolen hon**. Gallwch ganfod **adnoddau am ddim ar gyfer holl cyrsgau Dysgu Cymraeg yma**.

Ynghyd â chyrsgau ffurfiol sy'n darparu cymwysterau fel rhai Dysgu Cymraeg mae apiau a chyrsgau gan ddarparwyr eraill fel **Say Something in Welsh** neu **Gwrs Cymraeg Duolingo**.

Mae gwefan Lingo 360, sy'n cael ei rhedeg gan Golwg yn darparu erthyglau addas i ddysgwyr **er mwyn eich helpu gyda'ch darllen**.

Diwylliant a digwyddiadau

Mae cyfoeth o ddigwyddiadau, gwyliau, gigiau, cyngherddau, perfformiadau, sioeau wedi eu rhestru yma, er ceir mwy o wybodaeth am ganolfannau diwylliannol lleol yn yr adrannau unigol. Yr hyn sy'n bwysig yw chwilio a chadw golwg ar yr hyn sy'n digwydd yn lleol i'ch ardal chi – gan ganolbwyntio ar eich diddordebau. Mae papurau bro, grwpiau Facebook a chadw golwg ar y cyfryngau cymdeithasol yn ffyrdd gwych o ddeall yr hyn sy'n digwydd yn eich milltir sgwâr.

Sut i wybod beth sy'n digwydd? Ambell wefan i helpu:

Mentrau Iaith

Mae'r **Mentrau Iaith** ledled Cymru yn hynod weithgar wrth drefnu digwyddiadau a gweithgareddau Cymraeg eu hiaith o bob math i bob oedran. O gyrsiau nos i gigiau, mae'n debygol y bydd rhywbeth at ddant pawb. Os ydych chi eisiau cwrdd â phobl a chael hwyl, mae hwn yn lle da i ddechrau. Mae modd canfod calendr o holl ddiwyddiadau'r Mentrau Iaith ar hyd a lled Cymru **drwy ddilyn y ddolen hon**.

Awni?

Lansiwyd Awni yn Ionawr 2025 fel platfform er mwyn arddangos yr holl gigiau Cymraeg sy'n cael eu cynnal ar hyd a lled Cymru. Gallwch ddefnyddio'r map i bori a darganfod beth sy'n digwydd yn eich ardal chi mewn modd hwylus a hygyrch. Canfyddwch y map a dysgwch fwy ar **wefan Awni** neu dilynwch eu **cyfrif Instagram** am y newyddion diweddaraf.

Bro360

Mae **gwefan Bro360** yn rhwydwaith o wefannau bro sy'n cael ei rhedeg gan gwmni Golwg. Gan ganolbwyntio ar y gogledd a'r gorllewin, hwn yw'r lle delfrydol i ddysgu mwy am eich ardal os ydych yn symud yn ôl i ARFOR.

AM

Lansiwyd AM yn 2020 gan gwmni Pyst yn dilyn nawdd gan Lywodraeth Cymru. Mae AM yn blatfform aml gyfrwng sy'n arddangos cynnwys Cymraeg o bob math. Mae'n agored hefyd, sy'n golygu bod modd i unrhyw un sy'n creu'n ddiwylliannol neu'n greadigol i gael sianel. Dysgwch fwy **drwy ymweld â'r wefan**.

SIR GAERFYRDDIN

Os ydych yn dychwelyd i **Sir Gaerfyrddin** neu'n symud yno am y tro cyntaf, mae'n werth ymgyfarwyddo â gwefan **Cyngor Sir Gâr** er mwyn dod i ddeall yr holl wasanaethau a chymorth mae'r Cyngor yn eu darparu.

TAI

Yn ôl **Mynegai Prisiau Tai Principality**, y prisiau tai cyfartalog yn ôl mathau o eiddo yn Sir Gaerfyrddin yw:

£329,163
am dŷ ar
wahân

£177,365
am dŷ pâr

£147,185
am dŷ
teras

£115,600
am fflat

Premiwm Treth Cyngor ar ail gartrefi

Ym mis Ebrill 2023, **cynyddodd Llywodraeth Cymru'r premiwm uchaf posibl** y gall awdurdodau lleol ei godi ar ail gartrefi i 300%. Mae hyn yn golygu fod gan gynghorau sir y grym i godi tair gwaith yr hyn y mae perchnogion ail gartrefi yn ei dalu mewn treth cyngor na phe baent yn byw yno'n barhaol. Cyn y cam hwn yr uchafswm posib roedd awdurdodau lleol yn gallu ei godi oedd premiwm o 100%.

Cyn hyn, ym mis Mawrth 2023 fe wnaeth Cyngor Sir Gaerfyrddin gyflwyno premiwm o 50% ar ail gartrefi, a ddaeth i rym o Ebrill 2024, gyda'r bwriad o gynyddu hyn i 100% o Ebrill 2025 ymlaen. Gallwch ddysgu mwy am bolisi premiwm Treth Cyngor Sir Gaerfyrddin **drwy ddilyn y ddolen hon i'w gwefan.**

Y Cynllun Tai Gwag

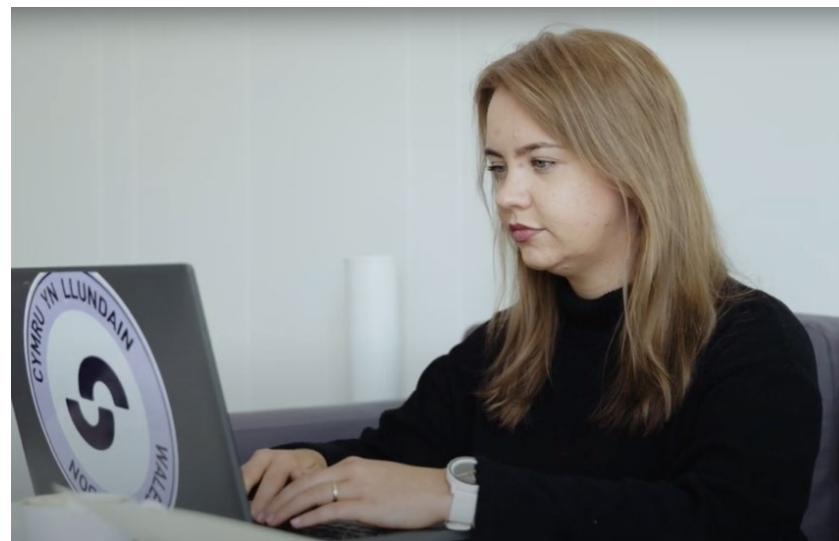
Mae'r Cynllun Tai Gwag yn rhaglen sy'n cael ei hariannu gan Lywodraeth Cymru a'i gweinyddu drwy awdurdodau lleol ym mhob rhan o Gymru i annog perchnogion tai i ddod â thai gwag yn ôl i ddefnydd llawn amser. Mae'r cynllun yn darparu benthyciadau di-log o hyd at £25,000 i berchnogion tai i wella cyflwr ac adnewyddu eu tai fel eu bod yn gallu cael eu defnyddio drwy eu rhentu neu eu gwerthu ymlaen.

Nod y Cyngor yw lleihau'r nifer o gartrefi gwag ar draws y sir i lai na 1,500 erbyn 2026, gan sicrhau fod gan bawb yn y sir dŷ sy'n ateb eu gofynion. Fel rhan o'r gwaith hwn, mae'r Cyngor wedi ffurfio rhestr o'r hyn y maent am ganolbwyntio arno wrth fynd i'r afael â'r broblem o dai gwag sy'n cynnwys y camau canlynol:

- Canolbwyntio ar gartrefi gwag mewn ardaloedd lle mae galw mawr am dai neu yn yr ardaloedd 'deg tref' er mwyn ysgogi adfywio ehangach.
- Targedu cartrefi gwag fydd yn cael eu defnyddio unwaith yn rhagor fel tai fforddiadwy i bobl ar y Gofrestr Dewis Tai a chanolbwyntio'n benodol ar dai gwag yn Ystadau'r Cyngor a gafodd eu gwerthu yn y gorffennol drwy'r cynllun 'hawl i brynu'.
- Hwyluso a chefnogi'r defnydd o unedau preswyl gwag uwchben siopau a busnesau masnachol eraill yng nghanol trefi'r sir.
- Gweithio gyda theuluoedd perchnogion tai gwag sy'n byw mewn cartrefi gofal i reoli'r eiddo ar eu rhan a chynhyrchu incwm iddynt a all dalu'n rhannol am gost eu gofal.

- Ymateb i geisiadau gan y cyhoedd am weithredu ble mae cartrefi gwag yn achosi problemau ac ymddygiad gwrthgymdeithasol mewn ardaloedd penodol.
- Clustnodi tai gwag sydd mewn cyflwr gwael ac sy'n achosi niwed i'r ardal gyfagos a chymryd camau i adfer y tai hyn.

I ddysgu mwy am y rhaglen, a'r hyn sydd angen ei sicrhau er mwyn bod yn gymwys ar gyfer benthyciad, **dilynwch y ddolen hon i wefan Llywodraeth Cymru**. I ganfod mwy o wybodaeth ynghylch tai gwag yn Sir Gaerfyrddin, dilynwch **y ddolen hon i wefan y Cyngor** neu gallwch ddarllen **Polisi Cartrefi Gwag y Cyngor ar ffurf PDF**.

Y Cynllun Tai Cymunedol - Rhannu Ecwiti

Mae'r Cynllun Tai Cymunedol yn bolisi cenedlaethol wedi'i ariannu gan Lywodraeth Cymru sy'n cael ei weithredu gan bob Cyngor Sir yng Nghymru. Fel ym mhob sir arall, amcan Cynllun Tai Cymunedol Cyngor Sir Caerfyrddin yw cefnogi unigolion a theuluoedd i fod yn berchen ar eu tai eu hunain drwy gynllun rhannu ecwiti gyda'r Cyngor.

Mae'r Cyngor yn darparu amrywiaeth o fenthyciadau a rhaglenni rhannu ecwiti i bobl, sy'n amrywio yn ôl anghenion a chyllid gwahanol unigolion. Nod y cynllun yw cynorthwyo pobl sydd â chynilion cyfyngedig i brynu tŷ y bydd y Cyngor yn berchen ar gyfran ohono hyd nes bod y ddyled i'r Cyngor yn cael ei had-dalu.

Mae modd dysgu mwy am y cynllun a sut mae'n cael ei weithredu yn Sir Gaerfyrddin **drwy ddilyn y ddolen hon.**

Cymdeithasau tai

SWYDDI A CHYFLEOEDD GWAITH

Mae amrywiaeth helaeth o swyddi mewn nifer o sectorau yn Sir Gaerfyrddin ac mae'n lle gwych i ddechrau a datblygu gyrfa neu sefydlu a thyfu busnes. Yn yr adran hon ceir gwybodaeth am swyddi yn yr ardal a dolenni defnyddiol i chi ddechrau edrych am swydd.

Adran Swyddi a Gyrfaoedd Cyngor Sir Caerfyrddin

Mae adran [Gweithio yn Sir Gâr](#) gwefan y Cyngor yn lle da i ddechrau wrth edrych am waith a chymorth i hyfforddi a ffeindio gwaith. Yno gallwch ganfod gwybodaeth am waith gyda'r Cyngor a'r amryw o wasanaethau sydd ar gael gan gynnwys:

-
-
-

Gweithio Sir Gâr

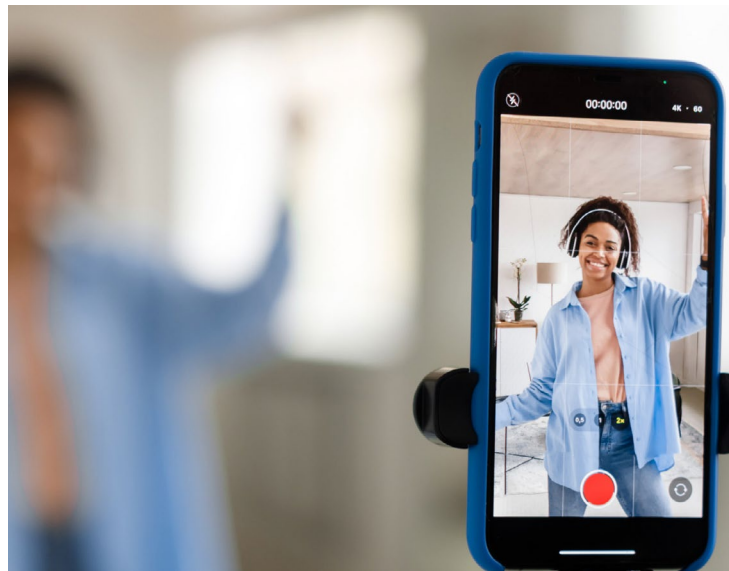
Mae [Gweithio Sir Gâr](#) yn brosiect i helpu unigolion sy'n ddi-waith neu'n gweithio llai na 16 awr yr wythnos i ddod o hyd i waith hirdymor. Mae swyddogion wedi eu lleoli yng nghanolfannau Hwb y Cyngor yn gallu darparu cymorth a chyngor dwys un-i-un i'r rheiny sydd ei angen.

Cyflogaeth a chymorth ELITE

Mae ELITE yn darparu cefnogaeth wedi ei theilwra i unigolion ag anableddau neu anawsterau er mwyn eu helpu i gael a chadw gwaith. [Dysgwch fwy yma.](#)

Busnes

Mae adran Cyllid Busnes y Cyngor yn rhoi gwybodaeth am y cymorth sydd ar gael i'r rheiny sydd am ddechrau neu dyfu eu busnes. Dilynwch [y ddolen hon i ddysgu mwy.](#)

Rhai o gyflogwyr
Sir Gâr

ADDYSG A GOFAL PLANT

Addysg

Fel y nodwyd yn **Adran 2** mae modd canfod ysgolion lleol i'r ardal yr ydych yn bwriadu symud iddi drwy ddilyn **y ddolen hon i wefan 'Fy Ysgol Leol' Llywodraeth Cymru**. Gallwch hefyd ddefnyddio'r wefan i ganfod manylion cyswllt ysgolion unigol ynghyd ag adroddiadau Estyn.

Mae modd canfod gwybodaeth ynghylch ysgolion a dysgu yn Sir Gaerfyrddin drwy ymweld â **gwefan Cyngor Sir Gaerfyrddin**. Yno gallwch ganfod manylion ynghylch:

-
-
-
-
-
-

Gofal plant

Mae'r ddarpariaeth gofal plant sydd ar gael i chi'n amrywio o ardal i ardal. Ffordd dda o ddarganfod pa wasanaethau sydd ar gael i chi yw defnyddio'r **Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd Lleol** gan Lywodraeth Cymru i ganfod gwybodaeth am ofal plant yn eich ardal chi.

Gallwch ganfod Gwasanaeth Gofal i deuluoedd Sir Gaerfyrddin **drwy ddilyn y ddolen hon**. Mae'r gwasanaeth hwn yn rhoi cymorth i deuluoedd i gael mynediad at adnoddau a

gwasanaethau yn yr ardal. Mae hyn yn cynnwys cymorth i ganfod opsiynau gofal plant, cymorth gyda chostau gofal, adnoddau i'r rheiny sy'n gofalu am blant a gwybodaeth am weithgareddau a digwyddiadau.

Canolfannau iaith

Prif ganolfan iaith Sir Gâr yw Canolfan Iaith Gwên, Maes y Gwendraeth (blynyddoedd 3-6) sy'n adeilad newydd pwrpasol. Mae newydd-ddyfodiaid Blwyddyn 3 i 6 yn mynychu'r Ganolfan yn gyson dros ddeg wythnos o'r tymor. Yn unol â'r galw, ceir Canolfannau iaith yn Ysgol Llangadog ac Ysgol Griffith Jones hefyd. I ddysgu mwy, **dilynwch y ddolen hon i wefan y Cyngor**.

Tu allan i'r ysgol

Mentrau iaith: Mae tair Menter Iaith yn Sir Gâr, sef:

-
-
-

Maent i gyd yn fentrau gweithgar sy'n cynnig llwyth o gyfleoedd i blant a phobl ifanc gymdeithasu a mwynhau drwy gyfrwng y Gymraeg.

Yr Urdd yn Sir Gâr: Mae'r sir wedi ei rhannu'n ddwy ran, Dwyrain a Gorllewin Myrddin, gyda dros 6000 o aelodau yn yr ardal. Dysgwch fwy **drwy ddilyn y ddolen hon**.

Clybiau Ffermwyr Ifanc Sir Gâr: Gyda dros 800 o aelodau a dros 20 o glybiau gweithredol yn y sir, mae'r Ffermwyr Ifanc yn Sir Gâr yn cynnig cyfleoedd a phrofiadau arbennig. Dysgwch fwy **yma**.

IECHYD A GOFAL

Fel y nodwyd yn **Adran 2**, y ffordd orau o ddod o hyd i wybodaeth am y ddarpariaeth iechyd yn eich ardal yw drwy dudalen '**Gwasanaethau yn agos atoch chi**' GIG Cymru. Mae hwn yn fan cychwyn gwyh wrth fynd ati i asesu'r gwasanaethau sydd ar gael yng Ngheredigion a thu hwnt.

Gofal Cymdeithasol

Mae adran **Gofal Cymdeithasol ac Iechyd** gwefan Cyngor Sir Gaerfyrddin yn adnodd da iawn ar gyfer gwybodaeth ynghylch gwasanaethau yn y sir. Yno gallwch ganfod gwybodaeth ynghylch holl wasanaethau gofal a lles y Cyngor gan gynnwys:

-
-
-
-
-
-

Cadw'n iach

Actif yw'r enw ar wasanaeth hamdden a chadw'n heini Cyngor Sir Gaerfyrddin. Gallwch ganfod mwy o fanylion **yma**.

Canolfannau hamdden

-
-
-
-
-
-

DIGWYDDIADAU CYMDEITHASOL A'R IAITH GYMRAEG

Mae Sir Gaerfyrddin yn ardal ag iddi fywyd cymdeithasol bywiog, diwylliant ffyniannus gyda'r Gymraeg yn rhan bwysig ohoni, a digon o weithgareddau o bob math i ddiddanu pobl o bob oedran.

Mae tudalen we **Darganfod Sir Gâr** y Cyngor Sir yn lle da i ddechrau edrych am bob math o bethau i'w gwneud a'u gweld yn lleol.

Dyma restr o ddolenni o atyniadau a gweithgareddau yn Sir Gaerfyrddin i chi fwrw golwg arni:

Cyffredinol

-
-
-

Celfyddydau

-
-
-
-
-

Clybiau Chwaraeon

I ganfod pa glybiau ac adnoddau chwaraeon sydd ar gael yn yr ardal, dilynwch y dolenni isod i ffeindio rhestr gyflawn ac i chwilio am eich ardal:

-
-
-
-
-

Atyniadau a Gweithgareddau

-
-
-
-
-
-

Mentrau Cymunedol

-

llwyddonlleol2050.cymru

LLWYDDO'N
LLEOL 2050

ARFOR
CREU GWAITH - CEFNOGI'R IAITH

Ariennir gan
Lywodraeth Cymru
Funded by
Welsh Government